

K BEZPEČNOSTI SPOJENÍ

Široké uplatňování prostředků rádiového, radioreléového, troposférického a linkového spojení, aktivizace a zvyšování technických možností nepřátelského průzkumu vytvářejí podmínky pro únik utajovaných údajů prostřednictvím spojovací soustavy. V zájmu zabezpečení velení vojskům s využitím všech druhů spojovacích prostředků vyvstala nutnost zorganizovat a realizovat složitý komplex opatření k ochraně spojení před všemi druhy nepřátelského průzkumu a před klamnými informacemi pod názvem „Služba bezpečnostního spojení“.

Spojení, jako jeden z hlavních prostředků zabezpečování velení vojskům, řeší přenos utajených informací o sestavě, bojovém složení a předurčení vojsk, o stupni jejich bojové pohotovosti, zaměření operační přípravy a o přijatém systému velení. Všechny tyto informace jsou v současné době středem zájmu průzkumu a odposlechu nepřítelů. Za určitých podmínek mohou být také zdrojem získávání informací pro nepřátelský průzkum spojovací uzly, spojovací střediska, stanice a sdělovací vedení, které jsou využívány pro přenos informací.

Z těchto zdrojů může nepřátelský průzkum získat poznatky různými způsoby činnosti o štábech a vojskách. Např.: odposlechem zpráv předávaných spojovacími vedeními, zjišťováním demaskujících příznaků v organizaci spojení, rozbořem narušení stanovených provozních režimů spojovacích prostředků a utajovacích zařízení, zaměřováním zdrojů vyzařování a určováním jejich možného rozmístění a přístupem nepovolaných osob k prostředkům, které informace zpracovávají.

V podmínkách, kdy aktivizace činnosti nepřátelského průzkumu nabývá na zvláštní důležitosti, je nutné řešit v celém komplexu otázky bezpečnosti spojení na všech stupních velení s cílem zamezit únik utajovaných údajů a informací. K tomu je třeba z hlediska služby bezpečnosti spojení uskutečnit řadu opatření.

Splnění úkolů v bezpečnosti spojení dosáhneme včasnými organizačními a technickými opatřeními, která zabezpečují utajení státního a vojenského tajemství, při využívání všech druhů spojení, utajovacích zařízení a prostředků automatizace velení.

K nejdůležitějším organizačním a technickým opatřením patří:

— způsob plánování a organizace spojení, který zabezpečuje maximální utajení a bezpečnost předávaných informací,

- operativní řízení prvků spojovací soustavy,
- zjišťování a zamezování narušení bezpečnosti spojení,
- opatření, která omezují předávání tajných a přísně tajných informací po neutajeném spojení,
- zvyšování úrovně odborné přípravy funkcionářů všech stupňů k zajištění bezpečnosti spojení a preventivní opatření k předcházení narušení bezpečnosti spojení u vojsk,
- efektivní kontroly vydaných nařízení.

Zkušenosti potvrzují, že opatření k zajištění bezpečnosti spojení jsou organizována a uskutečňována neustále, jak v mírovém životě, tak i ve válce.

Opatření k zajištění bezpečnosti spojení plánujeme na základě závěrů z vyhodnocení situace, v souladu s rozhodnutím na organizaci spojení, celkovým zámyslem maskování činnosti vojsk a na základě směrnic nadřízeného i vlastního štábu k organizaci ochrany před nepřátelským technickým průzkumem. Zpracováváme je formou **plánu organizace a kontroly bezpečnosti spojení**. Tyto plány zpracovávají spojovací správy (oddělení) všech stupňů velení včetně svazků.

Plán organizace a kontroly bezpečnosti spojení můžeme zpracovat ve formě tabulky (textově) s pracovní mapou, nebo na mapě s textovou částí.

V plánu zpravidla **uvádíme**:

- cíl a hlavní úkoly k zajištění bezpečnosti spojení,
- konkrétní opatření k bezpečnosti spojení a lhůty jejich plnění,
- prostory rozmístění spojovacích uzlů míst velení a orgánů kontroly,
- směry linkových, radioreléových a troposférických spojů,
- rozmístění hlavních technických prostředků nepřátelského průzkumu,
- zóny rádiového průzkumu a rádiového zaměřování spojovacích prostředků,
- objekty kontroly,
- metody a lhůty kontroly a k tomu účelu vyčleňované síly a prostředky,
- způsob a lhůty předkládání hlášení nadřízenému o výsledcích kontroly,
- způsob zamezení narušení bezpečnosti spojení,
- odpovědné vykonavatele.

Možný způsob vypracování a obsah Plánu organizace a kontroly bezpečnosti spojení v útočné operaci — viz **vzor**.

Služba bezpečnosti spojení zaměřuje svou činnost na plnění těchto úkolů:

- soustřeďuje a analyzuje poznatky o možnostech nepřátelského technického průzkumu v oblasti spojení a na jejich základě společně s jinými odděleními (důstojníky) spojovacích správ (oddělení) zpracovává doporučení k zajištění bezpečnosti spojení,
- zpracovává plány organizace a kontroly bezpečnosti spojení,
- kontroluje dodržování požadavků rozkazů, směrnic, předpisů, instrukcí a jiných řídicích dokumentů k ochraně před nepřátelským technickým průzkumem v oblasti spojení,
- organizuje kontrolu bezpečnosti spojení při: využívání zařízení ZAS, dodržování stanovených provozních režimů spojovacích prostředků, plnění opatření rádiového maskování, požadavků utajeného velení vojskům a řídicích spojovacích dokumentů při praktickém provozu a při bojovém využití celého komplexu technických spojovacích prostředků, při vojskových zkouškách a při zařazování nových vzorů spojovacích prostředků do výzbroje,

— kontroluje dodržování stanovených kontrolních zón činnosti celého komplexu využívaných technických spojovacích prostředků na spojovacích uzlech a zařízeních,

— zajišťuje demaskující příznaky a cesty možného úniku utajených zpráv při využívání spojovacích soustav a prostředků; zpracovává návrhy na zvýšení bezpečnosti spojení a včas je doručuje podřízeným štábům a vojskům; vede evidenci zjištěných narušení bezpečnosti spojení,

— analyzuje materiály z kontrol a hodnotí efektivnost opatření bezpečnosti spojení,

— zpracovává řídicí dokumenty k organizaci kontroly bezpečnosti při využívání spojovacích soustav a prostředků.

Za organizaci a zajištění bezpečnosti spojení odpovídají velitelé a náčelníci všech stupňů. Přímou odpovědnost za zpracování opatření k zajištění bezpečnosti spojení a za organizaci kontroly jejich plnění mají náčelníci spojovacího vojska (náčelníci spojení).

V článku jsem chtěl objasnit význam služby bezpečnosti spojení v podmínkách ČSLA a upozornit na úkoly, které vyplývají pro tuto službu při zabezpečování stanovených organizačních a technických opatření.

V Z O R

SCHVALUJI
NÁČELNÍK ŠTÁBU
(hodnost, podpis)
Dne

T A J N Ě
Výtisk jediný
Počet listů:

P L Á N

organizace a kontroly bezpečnosti spojení v útočné operaci

Cíl: Znesnadnit nepřátelskému rádiovému průzkumu zjištění uskupení vojsk, umístění míst velení a zámyslů.

Hlavní úkoly:

1. Vyloučit demaskování spojovací soustavy a polních míst velení.
2. Uvést v omyl nepřátelský rádiový průzkum v otázce skutečného umístění spojovacích uzlů míst velení
ve výchozím prostoru pro útok.
3. Zjišťovat a předcházet narušením požadavků na utajené velení vojskům, pravidel používání utajovacích zařízení a provozu spojení.

Síly a prostředky kontroly:

71 uzel kontroly bezpečnosti spojení.

Poř. číslo	Úkoly zajištění bezpečnosti spojení	Plánovaná opatření	Objekty ochrany a kontroly	Doba provedení opatření	Metoda a lhůta kontroly	Sily a prostředky	Odpovědný vykonavatel
1	2	3	4	5	6	7	8
V období přípravy operace							
1.	Vyloučit možnost úniku informace o přípravě operace při využívání spojovacích prostředků a prostředků ASV.	1. Instruktaž důstojníků štábu, kteří nastupují podle zvláštního plánu, o hlavních požadavcích utajeného velení vojskům a o pravidlech používání spojení. 2. Prověrka technických spojovacích prostředků a prostředků ASV (zda odpovídají speciálním požadavkům). 3. Organizace každodenní prověrky evidence, ukládání a ničení telegramů a konceptů k nim. 4. Prověrka připravenosti orgánů ZAS k práci ve zvláštních podmínkách. 5. Organizace celodenní kontroly vedení hovorů po neutajených kanálech dálkového spojení SU.	Štáb	Po příchodu			NSV
			Štáb	V období plánování	V rámci uzlu		
			Orgány ZAS	V období přípravy operace	V rámci uzlu, každodenně se stavem k 22. 00 h	NŠ spojovacích svazků a útvarů	Náčelník odd. ZAS a služby bezpečnosti spojení
			Orgány ZAS	Před zahájením operace			
			Orgány ZAS	Před zahájením operace	V rámci uzlu	Důstojníci štábu	Zástupce NSV, náčelník 8. odd.
2.	Vyloučit demaskování přesunu vojsk do prostorů soustředění a bojového předurčení a rozvinutí polních míst velení.	1. Stanovení režimu zákazu rádiového provozu prostředkům přesunujících se vojsk a zachování dřívějšího režimu provozu stálého spojení.	Polní spojovací uzly (SU) míst velení svazů, svazků a útvarů	Do „4“	Namátkově	Uzel kontroly bezpečnosti spojení (UKBS)	Náčelník odd. rádiové kontrolní služby (RKS) ZAS a služby bezpečnosti spojení

Poř. číslo	Úkoly zajištění bezpečnosti spojení	Plánovaná opatření	Objekty ochrany a kontroly	Doba provedení opatření	Metoda a lhůta kontroly	Síly a prostředky	Odpovědný vykonavatel
1	2	3	4	5	6	7	8
		2. Zabezpečení kontroly dodržování stanovených režimů provozu rádiových prostředků, zřízených podle plánu operačního rádiového maskování.		Podle plánu operačního rádiového maskování	Nepřetržitě až do zvláštního nařízení	UKBS	Náčelník oddělení ZAS a služby bezpečnosti spojení
Při plnění bližšího úkolu							
3.	Znesnadnit zjištění umístění spojovacích uzlů a jejich příslušnosti k odpovídajícím místům velení.	1. Zabezpečení kontroly postupu při předávání spojů na nové položení spojovacích uzlů, zjišťování a operativní zamezování narušení požadavků utajeného velení vojskům, pravidel používání utajovacích zařízení a provozu spojení. 2. Zakázání provozu rádiových prostředků SU míst velení při provozu stálého spojení v polní opěrné spojovací síti.	R/s, R/sm, rrel. a troposférické spoje SU míst velení	Při přejímání spojů SU nového položení SU míst velení	Namátkově	UKBS	Náčelník odd. rádiové kontrolní služby, ZAS a služby bezpečnosti spojení
			R/s, R/sm	Nepřetržitě	Namátkově	UKBS	Dozorčí důstojník místa řízení spojení NSV
4.	Znesnadnit nepřátelskému rádiovému průzkumu zjištění prostorů vytváření uskupení vojsk a os přesunu k těmto prostorům.	1. Imitování provozu rádiových prostředků ženijních vojsk v prostorech klamně přepravy. 2. Zakázání provozu KV rádiových prostředků na vysílání na osách přesunu. Spojení zabezpečovat přes stanice operační pořádkové služby a hovorny.		Podle plánu operačního maskování	Namátkově	Prostředky přesunu podle plánu operačního rádiového maskování UKBS	Náčelník odd. RKS, ZAS a služby bezpečnosti spojení
			R/s, R/sm svazů a svazků	D	Namátkově	UKBS	Náčelník odd. RKS, ZAS a služby bezpečnosti spojení, NSV svazů

Poř. číslo	Úkoly zajištění bezpečnosti spojení	Plánovaná opatření	Objekty ochrany a kontroly	Doba provedení opatření	Metoda a lhůta kontroly	Síly a prostředky	Odpovědný vykonavatel
1	2	3	4	5	6	7	8
5.	Znesnadnit nepřátelskému průzkumu zjištění os přesunu, čáry zasazení a složení OMS.	1. Zabezpečení režimu zákazu rádiového vysílání ve výchozím prostoru, v prostorech celodenního odpočinku a na osách přesunu svazků a útvarů OMS. Spojení uskutečňovat: - při přesunu vojsk po speciálně vyčleněných kanálech, v polní spojovací síti a přes spojovací stanoviště v prostorech , - na čáře zasazení s VS po linkových spojovacích kanálech, - při zasazení do boje povolení prvosledovým svazkům a útvarům využívání rádiových prostředků při zahájení dělostřelecké přípravy.	R/s, R/sm	D3	Podle rozvrhu	UKBS	NSV
		2. Zabezpečování utajeného spojení s OMS na důležitých směrech s cílem vyloučení možnosti zneužití hlavních rádiových sítí.		D3			Náčelník odd. ZAS a služby bezpečnosti spojení
6.	Znesnadnit nepřátelskému rádiovému průzkumu zjištění zahájení přesunu a čáry zasazení.	1. Stanovení režimu přerušování vysílání v KV rádiových sítích přesunujících se vojsk. Spojení zabezpečovat: - na osách přesunu po kanálech stacionární a polní opěrné spojovací sítě a přes dispečerská stanoviště operační pořádkové služby,	R/s, R/sm	D5	Namátkově	UKBS, středisko kontroly bezpečnosti spojení	Náčelník odd. RKS, ZAS, služby bezpečnosti spojení a NSV

Poř. číslo	Úkoly zajištění bezpečnosti spojení	Plánovaná opatření	Objekty ochrany a kontroly	Doba provedení opatření	Metoda a lhůta kontroly	Sily a prostředky	Odpovědný vykonavatel
1	2	3	4	5	6	7	8
		– na čáře zasazení po kanálech linkové a VKV rádiových sítí. 2. Kontrola dodržování požadavků utajeného velení vojskům při zabezpečení přesunu a zasazení A silami frontového letectva a PVO.	R/s, R/sm letectva a PVO	D5	Namátkově	UKBS SKBS	Náčelník odd. RKS, ZAS, služby bezpečnosti spojení NSV
Při hromadném použití jaderných zbraní							
7.	Vyloučit demaskování prostorů bojového rozmístění (palebných postavení) RVD spojovacími prostředky.	1. Zakázání provozu na vysílání KV rádiových prostředků v prostorech bojového rozmístění (palebných postavení) RVD.	SU míst velení raketového svazku	Před hromadným použitím jaderných zbraní	Namátkově	UKBS	Náčelník odd. RKS, ZAS, služby bezpečnosti spojení, náčelník raketového svazku
8.	Zabezpečit utajení vysílání signálů k uvedení RVD do různých stupňů bojové pohotovosti a udávání cílů.	1. Zabezpečení vysílání signálů a udávání cílů po kanálech utajeného spojení POSS. 2. Zabezpečení vysílání signálů k provedení jaderných úderů po kanálech POSS a R/s střediska bojového velení (SBV) RVD bez potvrzení příjmu.	R/s boj. velení RVD	V období přípravy použití jaderných zbraní	Nepřetržitě	UKBS	Dozorčí důstojník místa řízení spojení NSV raketového svazku

Poř. číslo	Úkoly zajištění bezpečnosti spojení	Plánovaná opatření	Objekty ochrany a kontroly	Doba provedení opatření	Metoda a lhůta kontroly	Síly a prostředky	Odpovědný vykonavatel
1	2	3	4	5	6	7	8
		3. Zakázání provozu na vysílání rádiových prostředků letounů-nosičů JZ při startu a letu až do čáry zjištění.	R/s boj. velení bombardovacího a stíhacího bombardovacího letectva	V období použití JZ	Namátkově	UKBS	NSV a RTZ leteckého odd. ZAS a služby bezpečnosti spojení
9.	Vyloučit možnost narušení požadavků utajeného velení vojskům a bezpečnosti používání utajovacích zařízení při odstraňování následků jaderného napadení nepřítele.	1. Zjišťování a okamžité zamezení narušení požadavků utajeného velení vojskům a pokusů o opakované použití klíčové dokumentace k utajovacím zařízením. 2. Zabezpečení operativní obnovy utajeného spojení při zneužití klíčové dokumentace.	R/s, R/sm štábu, RVD, PVO a týlu Hlavní síť a směry	Při odstraňování následků jaderného napadení nepřítele V případě zneužití klíčové dokumentace	Namátkově Namátkově	UKBS UKBS	Dozorčí důstojník místa řízení spojení NSV, náčelník odd. ZAS a služby bezpečnosti spojení Náčelník odd. ZAS a služby bezpečnosti spojení
Při plnění dalšího úkolu							
10.	Znesnadnit nepřátelskému rádiovému průzkumu získání údajů o přípravě a vysazení vzdušného výsadku a zjištění výchozího prostoru.	1. Stanovení režimu přerušování vysílání pro rádiové prostředky vzdušného výsadku ve výchozím prostoru.	R/s, R/sm vzdušného výsadku	D8	Nepřetržitě	UKBS	Náčelník odd. RKS, ZAS, služby bezpečnosti spojení a náčelník POSS

Poř. číslo	Úkoly zajištění bezpečnosti spojení	Plánovaná opatření	Objekty ochrany a kontroly	Doba provedení opatření	Metoda a lhůta kontroly	Síly a prostředky	Odpovědný vykonavatel
1	2	3	4	5	6	7	8
		Spojení zabezpečovat: - ve výchozím prostoru po kanálech POSS, - při přeletu, - při vedení bojové činnosti kontrolními signály.					
		2. Uskutečňování spojení na samostatném hlavním směru s cílem zajištění bezpečnosti utajeného spojení z VS vzdušného výsadku.	R/s, R/sm vzdušného výsadku	D8	Nepřetržitě	UKBS	Náčelník odd. ZAS a služby bezpečnosti spojení
11.	Zajistit bezpečnost spojení při činnosti vojsk v operační hloubce.	1. Zjišťování a okamžité zamezení narušení požadavků utajeného velení vojskům, pravidel používání utajovacích zařízení a provozu spojení.	R/s, R/sm štábu RVD, PVO, letectva a týlu	D7, D14	Namátkově podle rozvrhu	UKBS	Dozorčí důstojník místa řízení spojení NSV

Poznámky:

1. Hlášení o výsledcích kontroly předkládat na místě řízení spojení (MŘS):

- o každém narušení 1. kategorie — okamžitě,
- o všech narušeních 1., 2. a 3. kategorie — denně k 22.00 h se stavem k 20.00 h,
- souhrnné hlášení — v den ukončení operace.

2. Postup při zamezení narušení:

- při zjištění narušení v rádiových sítích a směrech zamezit narušením vstupem do rádiových sítí a vysláním stálého volacího znaku UKBS,
- při zjištění narušení v radioreléových a troposférických spojích hlásit telefonicky příslušnému MŘS, které přijme opatření k zamezení narušení,
- SU míst velení a opěrné spojovací uzly zabezpečí splnění úkolů stanovených signálem „Havárie spojení“.

Náčelník operační správy
(hodnost, podpis)

Náčelník 8. oddělení
(hodnost, podpis)

Náčelník REB
(hodnost, podpis)

Náčelník spojovacího vojska
(hodnost, podpis)